

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННИКОВА

« 25 » серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНТРАСТИВНА ЛІНГВІСТИКА**

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Філологія»

Київ – 2023

Розробник:

Колесник Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології.

Викладач:

Колесник Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 26. 08. 2022 № 1

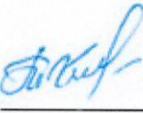
Завідувач кафедри _____ Анна ГАЙДАШ

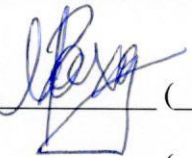
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Філологія»
26.08.2022

Гарант освітньої (освітньо-наукової) програми _____ Олена БРОВКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

26.08.2022

Завідувач аспірантури, докторантури _____ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано: (*Макарачів* "25" 08 2023 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) " __ " 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) " __ " 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) " __ " 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Контрастивна лінгвістика		
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	12
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни :

формування у здобувачів наукового ступеня "доктор філософії" уявлення про типологічні характеристики мовних систем, а також низки відповідних компетенцій, необхідних для встановлення етноспецифічних властивостей лінгвокультур на основі зіставного та контрактивного аналізу відповідного мовного матеріалу.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити особливості зіставних і контрактивних студій студій, а також їхній зв'язок з іншими галузями мовознавства;
- формувати уявлення про універсалії, ізоморфні та аломорфні феномени у контексті формування відкритих систем різної природи, дотичних до творення і розвитку лінгвокультур;
- ознайомлення здобувачів із завданнями, принципами, методами дослідження у контрактивній лінгвістиці;
- формування здатності здійснювати контрактивний аналіз мовних одиниць, відібраних з текстів неспорідненими мовами на морфонологічному, лексичному, синтаксичному рівнях;
- лінгвокультурна і лінгво-універсологічна інтерпретація результатів емпіричного дослідження, орієнтована на виділення ізоморфних та аломорфних явищ;
- розвиток у аспірантів умінь інтегрувати інструментарій різних мовознавчих парадигм до власного дослідження;
- розвиток у аспірантів умінь використовувати дані, отримані у результаті контрактивного аналізу мовних феноменів, у власних дослідженнях.

У процесі вивчення навчальної дисципліни важливо орієнтуватись на **засвоєння знань**, що стосуються таких понять: культура і лінгвокультура, мова як багатофункціональна відкрита система, специфіка мислення людини, універсалії, ізоморфізм, аломорфізм, процеси первинної та вторинної номінації, значення та смисл, лінгвоконцепт, картина світу, внутрішня форма слова.

У ході семінарських занять передбачене проведення дискусій на основі обговорення результатів індивідуальних творчих проектів, а також обговорення інтерпретацій даних, отриманих у ході контрактивного аналізу попередньо узгодженого (дотичного до дисертаційного дослідження) мовного матеріалу.

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей
	ЗК-2	Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК-8	Здатність до громадянської активності та соціальної відповідальності
	ЗК-9	Усвідомлення та врахування аксіологічного чинника у процесі здобуття, збереження та примноження наукового знання.
Фахові компоненти спеціальності (ФК)	ФК-1	Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.
	ФК-2	Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження, виконане в галузі порівняльно-типологічних і контрастивних студій, передбачати його результати.
	ФК-3	Здатність збирати дані для зіставного дослідження мовно-мовленнєвого матеріалу, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати досліджувані / спостережувані явища мови та мовлення.
	ФК-4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів
	ФК-5	Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу.
	ФК-8	Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, зокрема міждисциплінарні; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології

3. Результати навчання за дисципліною

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та

самостійної роботи аспіранти *набувають уміння та навички, формують галузеві та загальнопрофесійні компетенції щодо:*

1. розуміння специфіки мовного кодування результатів інтерпретаційної діяльності людини, кореляції ірраціонального та раціонального у мисленні людини;
2. генерування етноспецифічних смислів на основі вихідних значень мовних одиниць, усвідомлення й вміння формулювати основні проблеми, пов'язані з вербальним способом презентації явищ інформаційного і ментального планів;
3. вмінь здійснювати контрастивний аналіз явищ мови та мовлення та виділяти їхні ізоморфні та аломорфні властивості на морфологічному, морфофонемічному, лексичному і синтаксичному рівнях мовних систем;
4. уявлення про інтерпретаційну діяльність як професійно-пошуковий інструмент та мистецтво;
5. реалізації низки відповідних аналітичних і синтетичних процедур обробки мовного матеріалу;
6. орієнтації у загальних тенденціях розвитку індоєвропейських мов;
7. здійснення лінгвокультурних універсологічно-орієнтованих інтерпретацій мовного матеріалу.

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни «Науковий семінар «Контрастивна лінгвістика» здобувач наукового ступеня має досягнути таких програмових результатів навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН-3-1	Демонструвати: знання в галузі гуманітаристики, зокрема порівняльно-типологічного мовознавства і контрастивних студій: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень
ПРН-3-2	Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку досліджень; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження
ПРН-У-2	Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення наукових концепцій, підходів і поглядів у галузі дослідження; формулювати, обґрунтовувати та захищати власну наукову позицію та концепцію.
ПРН-У-4	Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати
ПРН-С-1	Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем і власну думку щодо них.
ПРН-С-2	Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння і класифікації

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми

№ п / п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Самостійна робота
Змістовий модуль I.						
Теоретичні засади типологічного мовознавства						
1	Вступ. Типологія мов як розділ зіставного мовознавства. Завдання контрастивної лінгвістики.	7	2	1	1	5
2	Рівні, аспекти, категорії та одиниці зіставних і контрастивних студій	8	3	2	1	5
3	Мовні та інші універсалиї. Аломорфізм та ізоморфізм явищ мови і культури	14	4	2	2	10
4	Нейрофізіологічні, психічні та біофізичні основи концептуалізації світу і вербальної репрезентації результатів ментальної діяльності	14	4	2	1	10
	Модульний контроль	3				
	Разом за модуль	45	12	7	5	30
Змістовий модуль II.						
Контрастивні дослідження у контексті міждисциплінарних студій						
5	Мовні та концептуальні картини світу. Універсальні та етноспецифічні концепти	7	2	1	1	5
6	Мовна відносність: онтологія полісемантизму і плюралізм інтерпретацій.	8	3	2	1	5
7	Універсальні механізми функціонування систем як основа багатовимірних типологій. Контрастивний аналіз явищ мови та мовлення у контексті універсологічних міждисциплінарних студій	14	4	2	2	10
8	Контрастивне дослідження лексичних систем в аспекті лінгвосеміотики	14	4	2	1	10
	Модульний контроль	3				
	Разом за модуль	45	12	7	5	30
	Разом за освітньою програмою	90	24	14	10	60

Тематичний план для заочної форми

№ п / п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота
Змістовий модуль I.						
Теоретичні засади типологічного мовознавства						
1	Вступ. Типологія мов як розділ зіставного мовознавства. Завдання контрастивної лінгвістики.	11,5	1,5	1	0,5	10
2	Рівні, аспекти, категорії та одиниці зіставних і контрастивних студій	11,5	1,5	1	0,5	10
3	Мовні та інші універсалії. Аломорфізм та ізоморфізм явищ мови і культури	12	2	1	1	10
4	Нейрофізіологічні, психічні та біофізичні основи концептуалізації світу і вербальної репрезентації результатів ментальної діяльності	10	2	1	1	8
<i>Разом за модуль</i>		45	7	4	3	38
Змістовий модуль II.						
Контрастивні дослідження у контексті міждисциплінарних студій						
5	Мовні та концептуальні картини світу. Універсальні та етноспецифічні концепти	11	1		1	10
6	Мовна відносність: онтологія полісемантизму і плюралізм інтерпретацій.	11	1	1		10
7	Універсальні механізми функціонування систем як основа багатовимірних типологій. Контрастивний аналіз явищ мови та мовлення у контексті універсологічних міждисциплінарних студій	12	2	1	1	10
8	Контрастивне дослідження лексичних систем в аспекті лінгвосеміотики	11	1		1	10
<i>Разом за модуль</i>		45	5	2	3	40
<i>Разом за освітньою програмою</i>		90	12	6	6	78

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Теоретичні засади типологічного мовознавства

Тема 1. Вступ. Типологія мов як розділ зіставного мовознавства. Завдання контрактивної лінгвістики

Вступ. Мова як відкрита багатофункціональна знакова система. Порівняльно-типологічні студії у сучасних мовознавчих парадигмах. Типологія мов як особливий розділ зіставного мовознавства. Контрастивні зіставлення і пошук етноспецифічності. Принципи і методи типологічних і контрактивних досліджень. Поняття типології.

Основні поняття теми: мова, система, код, контрастивні студії, типологія, таксономія.

Тема 2. Рівні, аспекти, категорії та одиниці зіставних і контрастивних студій

Поняття про мовний тип та тип мови. Різновиди типологічної класифікації мов. Рівні зіставного дослідження мов.

Структурно-змістова (контенсивна) і функціональна типологія. Типологія семасіологічна і ономасіологічна. Якісна і кількісна типологія. Зіставлення мов на рівні системи, норми і узусу. Рівнева (аспектна) типологія. Ареальна типологія.

Основні поняття теми: зіставлення, функція, структура, мовний ареал, мовне моделювання.

Семінар 1. Базові концепції порівняльно-типологічних студій

Тема 3. Мовні та інші універсалії. Аломорфізм та ізоморфізм явищ мови і культури

Закономірності поступу відкритих систем. Мова як відкрита система. Універсалії буття (загальні та часткові) та мовні універсалії. Поняття ізоморфізму і аломорфізму. Історія дослідження семантичних універсалій. Історія типологічних досліджень у лінгвістиці (корткий огляд).

Основні поняття теми: універсалія, ізоморфізм, аломорфізм, система, структура

Семінар 2. Мовні універсалії

Тема 4. Нейрофізіологічні, психічні та біофізичні основи концептуалізації світу і вербальної репрезентації результатів ментальної діяльності

Вища нервова діяльність людини та обробка інформації. Характеристики нервової тканини та специфіка нервових сигналів. Мова, мислення, інтерпретація явищ та категоризація дійсності. Нейролінгвістичні основи семіозису. Мовне моделювання реальності.

Основні поняття теми: нервова тканина, вища нервова діяльність, синтез білків, внутрішнє мовлення, сигнал, сигнальна система

Семінар 3. Психологічні та біологічні основи мовно-мовленнєвої діяльності

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Контрастивні дослідження у контексті міждисциплінарних студій

Тема 5. Мовні та концептуальні картини світу. Універсальні та етноспецифічні концепти

Мова як код і засіб відображення результатів концептуалізації дійсності. Мовні та концептуальні картини світу. Типи картин світу. Теорія Сепіра-Уорфа. Етноспецифічні мовні картини світу. Мовні картини світу уявних світів. Типологічні ознаки природних та штучних мов у реальних і уявних світах. Реконструкція та контрактивне зіставлення етнокультурних концептів (лінгвоконцептів).

Основні поняття теми: основа, структура, номінація, лінгвоконцепт, картина світу.

Семінар 4. Картини світу та концепти у контрактивному висвітленні.

Тема 6. Мовна відносність: онтологія полісемантизму і плюралізм інтерпретацій

Типи сигнальних систем. Омонімія та синонімія як механізми саморегуляції відкритих систем різної етіології. Гносеологічний релятивізм та мовна відносність. Полісемія першооснов індоєвропейських мов. Множинність інтерпретацій у типологічних зіставленнях мовних знаків. Критерії контрастивного дослідження явищ мови та мовлення.

Основні поняття теми: основа, адаптивність, полісемія, відносність, типологічне зіставлення.

Семинар 5 (1). Мовна відносність у контрастивних студіях

Тема 7. Універсальні механізми функціонування систем як основа багатовимірних типологій. Контрастивний аналіз явищ мови та мовлення у контексті універсологічних міждисциплінарних студій (20 год.)

Підходи до багатовимірних інтерпретацій явищ мови та мовлення. Вибір "парасолькового напрямку" дослідження. Визначення *tertium comparationis* у зіставних дослідженнях. Проблема формалізації отриманих результатів. Метод моделювання у зіставних дослідженнях. Квантитативний вимір контрастивних студій.

Основні поняття теми: система, структура, категорія, інтерпретація, динаміка, модель.

Семинар 5 (2). Методологія контрастивних студій

Тема 8. Контрастивне дослідження лексичних систем в аспекті лінгвосеміотики

Типи міжмовних лексико-семантичних відношень: еквівалентність, відношення включення, відношення перетину, безеквівалентність. Граматичні, стилістичні та конотативні компоненти (розбіжності) лексичного значення слова. Багатомовне зіставлення на рівні лексико-семантичних груп. Зіставлення номінативних структур фразового рівня (типи словосполучень у мовах світу. Критерії виділення словосполучень. Типи та функції словосполучень)

Основні поняття теми: слово, основа, семантика, сема, значення, смисл.

Семинар 6. Контрастивне дослідження лексичних систем

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1.

Тема: Базові концепції порівняльно-типологічних студій.

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань

1. Типологічні концепції Ф.В. Шлегеля і А.В. Шлегеля.
2. Змістовно-типологічна концепція В. фон Гумбольдта.
3. Типологічний аспект глотогонічної теорії Ф. Боппа (коренева типологія).
4. Динамічна типологія давніх індоєвропейських мов. Генетико-типологічна концепція Г. Штейнталя, М. Мюллера та ін.
5. Генетико-типологічна концепція О.О. Потебні.
6. Дослідження морфологічної будови мов.
7. Модель комплексної типологічної характеристики мов Е. Сепіра.
8. Празька лінгвістична школа і типологія мов (В. Матезіус, В. Скалічка).
9. Фонологічна типологія.
10. Квантитативна типологія мов Дж. Грінберга, Х. Бірнбаума.
11. Контенсивно-синтаксична і категоріальна типологія.
12. Контенсивно-формальна типологічна концепція (Ч. Філлмор).
13. Генетико-типологічна концепція Е. Кассірера.
14. Діахронічна й історична типологія мов. Етнолінгвістична типологія мов.
15. Соціолінгвістична типологія (У. Стюарт, Д.Х. Хаймз, Х. Клосс).
16. Історико-типологічні дослідження (Ю.О. Жлуктенко).
17. Метод мовних універсалій (Дж. Грінберг, В. Скалічка, Ч. Осгуд).

Рекомендована література: [15, 16, 24, 31]

Семінар 2

Тема: Мовні універсалії.

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Що таке "універсалія". Традиційні підходи до виділення мовних універсалій
2. Поняття ізоморфізму і аломорфізму.
3. Широкий підхід до виділення універсалій.

II. Дискусія.

Рекомендована література: [10,25, 27,індивідуальний пошук]

Семінар 3.

Тема: Психологічні та біологічні основи мовно-мовленнєвої діяльності

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Біологічні (фізіологічні) основи здатності людини до використання мови: основні дискусійні питання
2. Нейрофізіологічні основи інтерпретативної діяльності
3. Мова та мислення. Типи свідомості і способи категоризації світу.

II. Дискусія

Рекомендована література [11, 30, індивідуальний пошук]

Семінар 4.

Тема: Картини світу та концепти у контрактивному висвітленні.

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Ноосфера, семіосфера та "простори" лінгвокультур.
2. Сучасні визначення "картини світу". Універсальні контури та етнонаціональна специфіка мовних картин світу
3. Дискусійні питання лінгвоконцептології. Універсальні та етноспецифічні концепти.
4. Мовна система як засіб моделювання альтернативного світу / національної ідентичності.

II. Дискусія

Рекомендована література [10, 11, 12, 30, індивідуальний пошук]

Семінар 5 (1).

Тема: Мовна відносність у контрастивних студіях

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Компенсаторні та регулятивні механізми відкритих систем.
2. Лінгвістичні аналогії у функціонуванні систем різної природи
3. Релятивізм у породженні та реконструкції смислів
4. Критерії контрастивного дослідження явищ мови та мовлення.

II. Дискусія

Рекомендована література [33, індивідуальний пошук]

Семінар 5 (2).

Тема: Методологія контрастивних студій

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Міждисциплінарність і багатовекторність сучасних мовознавчих студій. Вибір "парасолькового напрямку" дослідження.
2. Визначення *tertium comparationis* у зіставних дослідженнях.
3. Проблема формалізації отриманих результатів.
4. Метод моделювання у зіставних дослідженнях.
5. Квантитативний вимір контрастивних студій.

II. Дискусія

Рекомендована література [8, 13, 22, 30, індивідуальний пошук]

Семінар 6.

Тема: Контрастивне дослідження лексичних систем

План заняття :

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Типи міжмовних лексико-семантичних відношень: еквівалентність, відношення включення, відношення перетину, безеквівалентність.
2. Граматичні, стилістичні та конотативні компоненти (розбіжності) лексичного значення слова.
3. Багатомовне зіставлення на рівні лексико-семантичних груп.
4. Зіставлення номінативних структур фразового рівня (типи словосполучень у мовах світу).

II. Дискусія

Рекомендована література [24, 30, індивідуальний пошук]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для самостійної роботи визначаються у ході індивідуальної співбесіди і орієнтуються на власне дослідження аспіранта. Пропонується здійснити зіставний / контрактивний аналіз невеликих корпусів мовних даних (з неспоріднених або неблизько споріднених мов), дотичних до матеріалу дослідження.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, програмне забезпечення для онлайн демонстрацій), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: завдання аналітичного характеру.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота аспірантів: з книгою та електронними ресурсами.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчально-пошукові дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів денної форми навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2			
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів		
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4		
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2		
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20		
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30		
Модульний контроль	25	1	25	1	25		
Разом:			91		81		
Максимальна кількість балів:		172					
Розрахунок коефіцієнта		$172:100=1,72$					

Умовою зарахування проходження дисципліни «Контрастивна лінгвістика» є отримання аспірантом не менше з урахування коефіцієнта 77 балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії оцінювання модульного контролю

Кількість балів	Критерії оцінювання
22 - 25	Завдання виконано самостійно, логічно, цілісно, структуровано, з авторськими знахідками, оригінальними прикладами
18 - 21	Завдання виконано недостатньо самостійно, з порушеннями логічності, цілісності, структурованості, стандартно, з невеликою часткою авторської індивідуальності
11 - 17	Завдання виконано не логічно, не цілісно, стандартно, без авторської індивідуальності
1 - 10	Завдання виконано не самостійно або не виконано

6.4. Форми семестрового контролю

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за усіма темами навчальної дисципліни «Контрастивна лінгвістика»

6.5. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Андерш Й.Ф. Проблема мовних універсалій у сучасному американському мовознавстві / Й. Ф. Андерш // Мовознавство. – №3. – 1975. – С. 21–29.
2. Басиров Ш.Р. Типологія дієслів із рефлексивним комплексом в індоєвропейських мовах: монографія / Шаміль Рафаїлович Басиров. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – 333 с.
3. Білецький А.О. Сучасне порівняльно-історичне мовознавство / Андрій Олександрович Білецький // Мовознавство. – 1975. – №3. – С. 3–12.
4. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Лідія Георгіївна Верба. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 160 с.
5. Голубовська І.О. Всесвіт крізь мовне дзеркало: універсальне та ідіотнічне / І.О. Голубовська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. – К.: НПУ, 2007. – Вип. 1. – С. 3–7.
6. Голубовська І.О. Перспективи розвитку сучасної зіставної лінгвокультурології / І.О. Голубовська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. – К.: НПУ, 2009. – Вип. 3. – С. 98–102.
7. Деменчук О.В. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Олег Володимирович Деменчук. – Рівне: Перспектива, 2005. – 165 с.
8. Жлуктенко Ю.О. Синхронно-порівняльна, або конфронтативна, лінгвістика / Ю.О. Жлуктенко // Німецько-українські мовні паралелі: порівняльно-типологічна граматики. – К.: Вища школа, 1977. – С. 5–13.
9. Жлуктенко Ю.О. Передмова / Ю.О. Жлуктенко // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 3–4.
10. Жлуктенко Ю.О. Контрастивний аналіз як прийом мовного дослідження / Ю.О. Жлуктенко // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 5–11.
11. Жлуктенко Ю.О. Контрастивна лінгвістика. Проблеми і перспективи / Ю.О. Жлуктенко, В.Н. Бублик // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 3–15.
12. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства: підручник / М.П. Кочерган. – К.: Видавничий центр — Академія, 2006. – 424 с.
13. Левицький А.Е. Порівняльно-типологічні особливості етнокультурних маркерів у лексичних системах української й англійської мов / А.Е. Левицький // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2004. – Вип. 11. – Ч.1. – С. 262–265.
14. Мосенкіс Ю.Л. Теоретичні аспекти поглибленого діахронічного дослідження основної лексики / Ю. Л. Мосенкіс. – К.: Віпол: Перше вересня, 1997. – 210 с.

15. Нариси з контрастивної лінгвістики: зб. наук. пр. / [За ред. Ю.О. Жлуктенка]. – К.: Наукова думка, 1979. – 194 с.
16. Нікітіна Ф.О. Лінгвістика універсалій / Ф.О. Нікітіна // Проблеми та методи структурної лінгвістики. – К., 1969. – Вип. 2. – С. 25–40.
17. Нікітіна Ф.О. Перспективи порівняльно-історичного мовознавства в ХХІ ст. / Ф.О. Нікітіна // *Studia Linguistica*. – К.: ВПЦ – Київський університет, 2009. – С. 237–240.
18. Семчинський С.В. Вступ до порівняльно-історичного мовознавства (на матеріалі індоєвропейських мов) / С. В. Семчинський. – К.: ВПЦ —Київський університет 2002. – 352 с.
19. Таранець В. Г. Трипільський субстрат: Походження давньоєвропейських мов : [монографія] / В. Г. Таранець / – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 276 с.
20. Comrie B. *Language Universals And Linguistic Typology* / Bernard Comrie. - Chicago: University Of Chicago Press, 1989. — 275 p.
21. Croft W.. *Typology and Universals* / William Croft. - Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 341 p.
22. Haspelmath M. *Language Typology and Language Universals: An International Handbook* / Martin Haspelmath (ed.)Berlin: Walter de Gruyter, 2001. – 875 p.
23. Wimmer F. *Interkulturelle Philosophie* / F. Wimmer. – Bd.1: Geschichte und theorie. – Wien: passage Verlag, 1990. – 294 S.

Додаткові

30. Campbell, Lyle (2004). *Historical Linguistics: An Introduction* (2nd ed.). Cambridge: The MIT Press
31. Greenberg, J. H. (2001). "The methods and purposes of linguistic genetic classification". *Language and Linguistics* 2: 111–135.
32. Meillet, Antoine (1923), *Les origines indo-européennes des mètres grecs*, Paris: Presses Universitaires de France, p. 61. Adam Parry's translation, revised.
33. Ringe, Don. (1993). "A reply to Professor Greenberg". *Proceedings of the American Philosophical Society* 137, 1:91–109

Робоча програма навчального навчальної дисципліни

“ Контрастивна лінгвістика”

Укладач: *Колесник Олександр Сергійович*, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Контрастивна лінгвістика. Програма навчальної дисципліни / Укладач О.С. Колесник. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022. – 21 с.